

Šiauliai plus

Šiaulių miesto ir regiono savaitraštis

Kuršėnai Kelmė Radviliškis Joniškis

(2016-04-29 Nr. 623)

ŠIANDIEN 2017 BIRŽELIO 14 D. TREČIADIENIS

ARCHYVAS

Savaitė su **Splius**
TV PROGRAMA

Nepažinti miesto veidai

spausdinti

Archeologiniai radiniai perrašys Rėkyvos dvaro istoriją

Tema

Aktualijos

Trumpai

Veidai

Sveikata

Pasaulis pagal mus

Patirtys

Sportas

Laisvalaikis

Nuomonės

Tradicijos

Rozalijos teismas

Įdomu

Žinių krautuvėlė

Savaitės renginiai

Verta žinoti

Paneigimas

Sudoku

Kontaktai

Reklama

Kontaktai

Platinimo tarnyba

Prenumerata

Naudingos nuorodos

Operatyvinės tarnybos

Miesto įstaigos ir organizacijos

Valstybinės įstaigos

Kitos

Asta VOLKOVAITĖ
asta.volkovaita@splius.lt

Rėkyvos dvare tyrinėję archeologai aptiko unikalių radinių. Ne vienerius metus planuojamų rekonstruoti pastatų vietoje trukę kasinėjimai atskleidė tai, kas nebuvo niekaip minima jokiuose istoriniuose šaltiniuose. „Tai neabejotinai reikšmingi radiniai, to nebuvo net jokiose nuotraukose“, – teigia Šiaulių „Aušros“ muziejaus Archeologijos skyriaus vedėja, archeologė Audronė Šapaitė.

Rėkyvos dvare atliktų archeologinių tyrimų metu užčiuoptas gilos praeities klodas: aptiktas ne tik iki šiol niekur neminėtas pastatas, bet ir vietinių žmonių buitį liudijančių daiktų fragmentai.

A.Šapaitės archyvo nuotr.

Radinys mena klestėjimo laikotarpį

Rėkyvos dvare sodyba pastaruosius kelerius metus buvo gausiai lankoma archeologų. Per vieną iš paskutinių archeologinių tyrinėjimų buvo aptikti dar vieno dvaro pastato pamatai, apie kuriuos, kaip ir apie patį pastatą, visuomenė iki šiol dar nieko nežinojo.

„Rėkyvos dvare atlikti archeologiniai tyrinėjimai pateikė nemažai naujos ir įdomios medžiagos, kuri gali tapti būsimais mokslininkų objektais“, – neatmeta archeologė A. Šapaitė. Ji turi omeny tyrimą, kurio metu buvo aptiktos Rėkyvos dvaro arklidės.

„Statybos metai nežinomi, tačiau jis greičiausiai pastatytas dvaro klestėjimo laikotarpiu XIX a. pirmoje pusėje. Radiniai, surinkti apatinėje kultūrinio sluoksnio dalyje, tam neprieštarauja. Plytų klojinio ir pamatuose esančių plytų dydis leidžia daryti prielaidą, kad jos pagamintos iki standartinio plytų dydžio įvedimo carinėje Rusijoje 1831 m.“, – archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaitoje mini A. Šapaitė. Atkasti pamatai tęsiasi daugiau kaip 15 metrų.

„Galima daryti išvadą, kad atidengti pamatai nepriklauso 1936 m. fotografijoje užfiksuotam pastatui. Tą patvirtina ir tai, kad išlikę originalūs to paties laikotarpio registrinio pastato pamatai sumūryti iš skaldytų akmenų, o atkastieji – iš neskaldytų“, – mini A. Šapaitė. Be to, į pietryčius nuo pamatų, pastato išorėje, aptiktas iš mažių akmenukų sudėtas grindinys. Nepaisant to, kad grindinys jau atrodė gerokai apardytas, archeologai išsiaiškino, kad šis grindinys žymi įvažiavimą į arklidę. Rasta ir XIX–XX a. pr. žmonių buitį menančių liekanų: raudonų plytų nuolaužų, akmens anglies gabaliukų, plono langų stiklo šukelių, smulkių keramikos šukių bei gyvulių kaulų. Be permaišytų sluoksnių su XVIII a. pr. – XIX a. būdingais radiniais atidengtas raudonų plytų mūro fragmentas bei aptiktos dvi žalia glazūra dengtos plokštinio ir karnizinio koklių XVII a. šukės. Pastato paskirties, iš kurio liko tik fragmentas, archeologai negalėjo įminti.

Dauguma Rėkyvos dvare atkastų radinių tapo Šiaulių „Aušros“ muziejaus eksponatais. Anot A. Šapaitės, iš XIX–XX a. pirmos pusės radinių muziejui atrinkti ir perduoti charakteringesniai.

Rėkyvos dvaras sėkmingai kelias naujam gyvenimui. Prognozuojama, kad artimiausiais metais ši vieta turėtų tapti net užsienio turistų traukos centru.

V. Keclacho archyvo nuotr.

„Tokie pirkiniai per mano gyvenimą tikrai neatspirs, tad gali būti sunku suprasti, kai žmonės to imasi tik dėl moralinio pastenkinimo. Tai ne kokį namą pastatyti – o prikelti dvarą beveik iš pelenų. Per visą vykstantį restauracijos laikotarpį, tiek laiko trukmės, tiek finansiniu požiūriu, jau būtų buvę galima pastatyti kokius penkis namus“, – šypsodamasis sako V. Keclachas.

Šiaulietis su dvarų kultūra susipažino dar būdamas vaikas. Tuomet iš Sibiro grįžo jo tėvai su šešiais vaikais (penkiomis dukromis ir vienu sūnumi) būdam apgyvendinti Bubių (Šiaulių r.) dvarvietėje, viename iš dvaro ūkinių pastatų. Šeimai buvo skirta vos 14–17 kv. m. palapa. Vienas iš dvaro pastatų vėliau tapo jo nuosavybe.

Dvarvietės – netyrinėtos

Pirmi kasinėjimai Rėkyvos dvare buvo 2005 m. Anksčiau dvarų archeologiniai tyrimai niekam pernelyg nerūpėjo.

Kaip viename savo mokslinių darbų apie archeologinius tyrinėjimus pastebi archeologė Dovilė Urbonavičiūtė, pirmojoje nepriklausomoje Lietuvoje dvarų apsauga rūpinosi Valstybinė archeologijos komisija, padedama kraštotyrių draugijų bei Lietuvos kultūros paveldu besirūpinančių entuziastų. Ši Komisija esą buvo labiau susirūpinusi kultūros paminklų registracija, informacijos apie juos rinkimu bei išvežtų iš Lietuvos kultūros turtų susigrąžinimu nei archeologiniais tyrimais, o dvarvietės apskritai archeologiškai netyrinėtos.

Paslapstis galėjo likti neįmintas

Apie Rėkyvos dvarą daugiau nieko reikšmingo greičiausiai niekas taip ir nebūtų sužinojęs, jei šių tyrimų nebūtų užsakęs naujasis dvaro savininkas šiaulietis verslininkas Vladimiras Keclachas. Dėl savo aistros dvarams draugų dažnai yra vadinamas ne pačiais gražiausiais žodžiais.

lengva.lt

Lengviausias būdas patalpinti skelbimą spaudoje

įdėti skelbimą

ŠIAULIAI plus
platinimo tarnyba

Dalinai finansuoja projektus: „Už uždarytą vienuolynų sienų – atviruos erdvės visuomenė!“ – 3 700 Eur ir „Mokslas ir kultūra regione. Decentralizacijos reikšmė tautinės savimonės ir kritinio mąstymo formavimuisi“ – 8 000 Eur (remiamos rubrikos: „Tema“, „Patirtys“, „Aktualijos“ ir „Veidai“).

SPAUDOS, RADIO IR TELEVIZIJOS REMIMO FONDAS

EB Renginių kalendorius

2017 Birželis

P	A	T	K	P	Š	S
				1	2	3 4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Festivaliai ir didžiiosios šventės

2017-06-14 2017-06-14

Ieškoti

Rėkyvos dvaras – antrasis pirkinys jam priklausančių dvarų sąrašė ir šiuo metu labiausiai sulaukiantis jo dėmesio.

Kai tik verslininkas turi laisvą minutę, visada automobiliu suka rekonstruojamos dvarvietės link.

„Gera stebėti visą kūrybinį procesą“, – pripažįsta verslininkas ir sulig tais žodžiais išsitraukia telefoną parodyti paskutines restauruojamo dvaro nuotraukas bei filmuotą medžiagą. V. Keclachas yra visa galva pasinėręs į statybų procesą. Kai kartą darbai sustojo dėl niekaip nerandamų plytų, V. Keclachas pats įsitraukė į jų paiešką.

„Paiškėjo, kad restauracijai reikiamų plytų Lietuvoje niekas negamina ir niekas čia jų netiekia. Teko ieškoti užsienyje. Apskambinome ne vieną šalį, kol galiausiai reikiamų plytų pažadėjo Vokietijoje veikianti įmonė“, – pasakoja verslininkas.

Utopija tampa realybe: aukcione nupirkti pastatai buvo avarinės būklės. Pirmi pasamdyti statybininkai galimybę prikelti dvarą pavadino utopija.

V. Keclacho archyvo nuotr.

Dvaro geidė bankas

1928 m. statyti dvaro pastatai pirkti varžytinėse prieš kelerius metus. Tuomet varžytinėse dėl dvaro pastatų varžėsi trys dalyviai. Ypatingai Rėkyvos dvaro geidė vienas iš šalies bankų. Rėkyvos dvarą naujasis jo savininkas restauruoja be Europos Sąjungos ir valstybės paramos. To atsisakyta sąmoningai.

Verslininkas dvaro pastatuose ketina artimiausiu metu įrengti poilsio zoną – viešbutį, pirtį, keturias kavines, viskio barą, vaikų žaidimų aikštelę. Žiemą kavines turėtų jungti stiklo galerija, kuri sustumta vasarą virstų lauko kavine. Pavalgę lauko kavinėje lankytojai galėtų paplaukioti vandens motociklais ar valtelėmis.

Savivaldybės palaimintas projektas reikalauja daug investicijų. Verslininkas jam planuoja išleisti apie 1,5 mln. Eur. Pastatas statomas ant naujai aptiktų pamatų.

Pastatai yra valstybės saugomi paveldo objektai. Juose anksčiau buvo dvaro kumetynas, ūkinis pastatas.

Dvaras buvo kultūros židiniu

Nuo 1605 m. iki 1925 m. Rėkyvos dvarą valdė turtinga Karpių giminė. Istoriniai šaltiniai byloja, kad dvaras labai suklestėjo XVIII a. pr., kai jį valdė Steponas Kazimieras Karpis. Dvaras klestėjo ir jį paveldėjęs bajorų savivaldos veikėjui Eustachijui Karpiui. Būtent jis XIX a. pirmoje pusėje sutvarkė dvaro sodybą, parką bei pastatė ūkinius pastatus. E. K. Karpiui mirus, dvaras patyrė nuosmukį.

Gerokai vėliau, tarpukario Lietuvoje vykdant žemės reformą, didžioji dvaro dalis atiteko savanoriams, o dvaro centras perleistas Šiaulių miesto savivaldybei. Rėkyvos dvare imtos steigti socialinės įstaigos – senelių ir vaikų prieglaudos, veikė pradžios mokykla.

Karpiai – XVIII–XIX a. Lietuvos bajorų giminė. Karpiai buvo Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės, 1794 m. sukilimo veikėjai. Savo giminę Karpiai kildino iš viduramžių Ispanijos ir Italijos. Giminės pradininku laikomas apie 768–832 m. gyvenęs Bernardas del Carpio.

[atgal](#)

[į pradžia](#) [į viršų](#)